

Therapi siocdonnau allgorfforol i drin clefyd Peyronie

**Deall arweiniad NICE –
gwybodaeth i ddynion sy'n ystyried y
weithdrefn, a'r cyhoedd**

Therapi siocdonnau allgorfforol i drin clefyd Peyronie
Deall arweiniad NICE – gwybodaeth i ddynion sy'n ystyried y
weithdrefn, a'r cyhoedd

Dyddiad cyhoeddi: Rhagfyr 2003

I archebu copïau

Gellir archebu copïau o'r llyfryn hwn o Linell Ymateb y GIG; ffoniwch 0870 1555 455 a dyfynnwch y rhif cyfeirnod N0390. Mae copi Saesneg yn unig ar gael hefyd, rhif cyfeirnod N0389. Mae arweiniad ymyriadau NICE y seiliwyd y wybodaeth hon arno ar gael o wefan NICE (www.nice.org.uk). Gellir cael copïau o Linell Ymateb y GIG hefyd, rhif cyfeirnod N0388.

Y Sefydliad Cenedlaethol dros **Ragoriaeth Glinigol**

MidCity Place
71 High Holborn
London
WC1V 6NA

Gwefan: www.nice.org.uk

ISBN: 1-84257-463-9

Cyhoeddwyd gan y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol
Rhagfyr 2003

Cysodwyd gan Icon Design, Eton
Argraffwyd gan Abba Litho Sales Limited, Llundain

©Y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol, Rhagfyr 2003.
Cedwir pob hawl. Gellir atgynhyrchu'r deunydd hwn am ddim at
ddibenion addysgol ac at ddibenion nad ydynt yn gysylltiedig ag elw o
fewn y GIG. Ni chaniateir atgynhyrchu gan neu ar gyfer sefydliadau
masnachol heb ganiatâd ysgrifenedig uniongyrchol y Sefydliad
Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol.

Cynnwys

Ynglŷn â'r wybodaeth hon	4
Ynglŷn â therapi siocdonnau allgorfforol	5
Beth y mae NICE wedi'i benderfynu	8
Beth y mae'r penderfyniad yn ei olygu i chi	9
Gwybodaeth bellach	10

Ynglŷn â'r wybodaeth hon

Mae'r wybodaeth hon yn disgrifio'r arweiniad y mae'r Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol (NICE) wedi ei ddsbarthu i'r GIG ar weithdrefn a elwir yn therapi siocdonnau allgorfforol. Nid yw'n ddisgrifiad cyflawn o'r hyn y mae'r weithdrefn yn ei olygu - dylai tîm gofal iechyd y claf ei disgrifio yn fanwl.

Mae NICE wedi edrych ar p'un a yw therapi siocdonnau allgorfforol yn ddigon diogel ac yn gweithio'n ddigon da i'w ddefnyddio i drin clefyd Peyronie.

Er mwyn llunio'r arweiniad hwn, mae NICE wedi:

- edrych ar ganlyniadau astudiaethau o ba mor ddiogel yw therapi siocdonnau allgorfforol ac o ba mor dda y mae'n gweithio
- gofyn am farn arbenigwyr
- gofyn am farn sefydliadau sy'n cynrychioli gweithwyr proffesiynol ym maes gofal iechyd a'r cleifion a'r gofawlyr yr effeithir arnynt gan yr arweiniad hwn.

Mae'r arweiniad hwn yn rhan o'r gwaith y mae NICE yn ei wneud ar 'ymyriadau' (gweler 'Gwybodaeth bellach' ar dudalen 10).

Ynglŷn â therapi siocdonnau allgorfforol

Plac neu lwmp caled yn ffurfio ym meinwe'r pidyn yw clefyd Peyronie. Ni wyddom beth sy'n achosi'r clefyd. Mae'r plac yn gwneud y pidyn yn llai hyblyg, gan achosi poen a gwneud i'r pidyn blygu pan fydd wedi codi. Mae llawer o ddynion sydd â chlefyd Peyronie yn dioddef problemau rhywiol am na allant gael codiad arferol neu gynnal codiad arferol.

Bydd nifer fach o ddynion sydd â chlefyd Peyronie yn gwella heb driniaeth ond defnyddir therapi cyffuriau neu belydriad fel arfer. Dim ond ar gyfer dynion nad ydynt wedi ymateb i'r triniaethau hyn neu sydd â symptomau difrifol y defnyddir llawdriniaeth fel arfer. Bwriad y triniaethau yw gwella symptomau'r clefyd yn hytrach na'i wella'n llwyr.

Mae therapi siocdonnau allgorfforol (ESWT) yn defnyddio dirgryniannau a achosir gan donnau sain i drin y feinwe yr effeithiwyd arni. Daw'r tonnau sain oddi wrth ddyfais a gaiff ei rhoi ar du allan y corff sy'n cynhyrchu pyliau byr o sain, a elwir yn 'guriadau sonig'. Caiff y placiau ar y pidyn eu targedu, fel arfer drwy ddefnyddio uwchsain fel arweiniad. Weithiau defnyddir cyffur llonyddu i helpu'r dyn i ymlacio.

Pa mor dda y mae'n gweithio

Yr hyn a ddywedodd yr astudiaethau

Dangosodd yr astudiaethau yr edrychodd NICE arnynt fod dynion yn dioddef llai o boen a bod y tro yn y pidyn yn lleihau ar ôl cael triniaeth ESWT. Mewn un astudiaeth o 20 o ddynion, gwelwyd gwelliant sylweddol yn y tro yn y pidyn yn hanner y dynion. Cafwyd peth gwelliant hefyd o ran y problemau rhywiol.

Yr hyn a ddywedodd yr arbenigwyr

Nid oedd yr arbenigwyr wedi eu hargyhoeddi gan y dystiolaeth fod y weithdrefn hon yn gweithio yn ddigon da i ddynion sydd â chlefyd Peyronie. Roedd y mathau o astudiaethau, y gwahaniaethau rhwng y dynion sy'n cael y clefyd a dilyniant naturiol y clefyd yn golygu fod yr arbenigwyr yn ansicr o rna pa mor ddefnyddiol fyddai'r weithdrefn.

Risgiau a phroblemau posibl

Yr hyn a ddywedodd yr astudiaethau

Ychydig iawn o gymhlethdodau a nodwyd gan yr astudiaethau. Roedd y problemau byr dymor yn cynnwys gwaedu o'r wrethra (sef y bibell sy'n cario wrin o'r bledren i ben y pidyn), cleisio, gwaed yn casglu o dan y croen a phibellau gwaed bach yn torri. Fodd bynnag, nid oedd yn glir sut roedd lefel dogn y driniaeth ESWT a roddwyd wedi effeithio ar y cymhlethdodau.

Yr hyn a ddywedodd yr arbenigwyr

Nid oedd gan yr arbenigwyr bryderon am ddiogelwch y weithdrefn hon, er iddynt nodi y gallai cleisiau arwynebol ac ychydig o boen fod yn broblemau posibl.

Beth y mae NICE wedi'i benderfynu?

Mae NICE wedi penderfynu fod y weithdrefn hon yn ymddangos yn ddiogel. Fodd bynnag, os yw meddyg am gynnal triniaeth ESWT i drin clefyd Peyronie, dylai sicrhau bod y dyn yn deall yr hyn y mae'r weithdrefn yn ei olygu a bod ansicrwydd o hyd am ba mor dda y mae'n gweithio. Dylid gwneud trefniadau arbennig i sicrhau mai dim ond ar ôl y drafodaeth hon y bydd y claf yn cytuno (rhoi caniatâd) i'r weithdrefn. Dylai'r meddyg hefyd wneud trefniadau arbennig ar gyfer monitro'r hyn sy'n digwydd ar ôl i rywun gael triniaeth ESWT i drin clefyd Peyronie.

Beth y mae'r penderfyniad yn ei olygu i chi

Efallai fod eich meddyg wedi cynnig triniaeth ESWT i chi. Mae NICE wedi ystyried y weithdrefn hon am ei bod yn gymharol newydd. Mae NICE wedi penderfynu bod ansicrwydd am fanteision triniaeth ESWT y mae angen i chi eu deall cyn i chi gytuno i gael y weithdrefn. Dylai eich meddyg drafod y manteision a'r risgiau gyda chi. Efallai fod rhai o'r manteision a'r risgiau hyn wedi'u disgrifio uchod.

Gwybodaeth bellach

Mae gennych hawl i gael yr holl wybodaeth ac i gymryd rhan yn y penderfyniad a wneir am y driniaeth a gewch. Efallai y byddwch am drafod yr arweiniad hwn gyda'r meddygon a'r nyrsys sy'n gofalu amdanoch.

Gallwch ymweld â gwefan NICE (www.nice.org.uk) i gael gwybodaeth bellach am y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol a'r Rhaglen Ymyriadau. Mae copi o'r arweiniad llawn am driniaeth ESWT i drin clefyd Peyronie ar wefan NICE (www.nice.org.uk/IPG029guidance), neu gallwch archebu copi o'r wefan neu drwy ffonio Llinell Ymateb y GIG ar 0870 1555 455 a dyfynnu rhif cyfeirnod N0388. Mae'r dystiolaeth a ystyriodd NICE wrth ddatblygu'r arweiniad hwn hefyd ar gael o wefan NICE.

Dyddiad: Rhagfyr 2003